

Nota Sport en Beweging Zuidplas 2013-2016

‘Zuidplas in beweging’

Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning
Januari 2013

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Probleemanalyse	4
3	Gewenste situatie	8
4	Beleidsvoorstel.....	9
5	Beleidsuitvoering.....	11
6	Financiën	12
7	Communicatie en PR.....	13
Bijlage	Uitwerking beleidsuitvoering	14

1 Inleiding

Voor u ligt de nota 'Sport en Bewegen Zuidplas'. Deze nota is in samenwerking met verschillende partijen tot stand gekomen. Het doel van deze nota is om richting te geven en keuzes te maken in de weg naar sport- en bewegingsstimulering binnen de gemeente Zuidplas. Er wordt aangegeven welke problemen de komende jaren op ons afkomen en op welke wijze deze worden aangepakt. Sport en bewegen wordt hierbij niet alleen gebruikt als doel, maar ook als middel om maatschappelijke doelen te realiseren.

In de samenleving en daarmee ook in onze gemeente hebben we te maken met diverse maatschappelijke problemen. Zo is overgewicht binnen de huidige samenleving een bestaand en groeiend probleem. Daarnaast zien we veel volwassenen en ouderen die eenzaamheid vertonen en is een toename van angst en/of depressieve klachten bij inwoners gesignaleerd.¹ Al deze maatschappelijke problemen kunnen verminderd en/of voorkomen worden door verandering van gezondheidsgedrag door met name fysieke activiteit, oftewel bewegen.

In de sportvisie wordt er hoog ingezet op sport en bewegen ter voorkoming en bestrijding van overgewicht, obesitas en andere (gezondheids)problemen.² Sport en bewegen heeft namelijk een positief effect op lichaam, het bevordert de gezondheid en het verkleint het risico op gezondheidsklachten. Ook hangt voldoende bewegen nauw samen met de kwaliteit van leven. Bewegen wordt echter niet door iedereen als vanzelfsprekend gezien. Zo hebben cijfers aangetoond dat verschillende groepen inwoners binnen de gemeente Zuidplas onvoldoende lichaamsbeweging hebben.³

Vanuit de landelijke overheid is door de invoering van combinatiefuncties een structurele basis gelegd met sportstimulering voor de doelgroepen kinderen en jongeren. Deze combinatiefuncties leggen de verbinding tussen onderwijs en sport, ter bevordering van de sportparticipatie en voor het bereiken van andere maatschappelijke doelen binnen gemeenten. Ook gemeente Zuidplas heeft door de aanstelling van een combinatiefunctionaris op het gebied van sportstimulering een belangrijke stap gemaakt op weg naar sportstimulering. Er is echter nog geen beleid op dit gebied, waardoor de behoefte aan een helder en duidelijk beleidsplan steeds meer toeneemt. Door de ontwikkeling van integraal beleid op het gebied van sport- en bewegingsstimulering kan op een effectieve en structurele wijze een bijdrage geleverd worden in het voorkomen en bestrijden van diverse maatschappelijke problemen in de gemeente, zoals gezondheidsproblemen, eenzaamheid en verveling. De structurele inbedding en continuïteit van sport en bewegen vraagt om specifieke aandacht van diverse activiteiten, zoals afstemming met andere beleidsvelden en samenwerking met lokale partners.

De basis van deze notitie ligt in de sportvisie. Daarnaast wordt ook in andere beleidsvelden, als het WMO-beleid, gezondheidsbeleid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid en ouderenbeleid het belang van sport en bewegen voor onze inwoners erkend. Sport (en bewegen) maakt onderdeel uit van een breed maatschappelijk veld. Het is dan ook de ambitie om in deze nota zoveel mogelijk dwarsverbanden te leggen en deze verbanden te benoemen.

Leeswijzer

In deze nota wordt beknopt de visie op sportstimulering voor de komende jaren weergegeven. De problemen (hoofdstuk 2), de doelstellingen (hoofdstuk 3), en de wijze waarop de doelstellingen kunnen worden gerealiseerd (hoofdstuk 4 en 5) worden kort beschreven.

---

¹ Ouderenadviseurs gemeente Zuidplas

² Sportvisie gemeente Zuidplas 2011

³ Kernboodschappen voor lokaal gezondheidsbeleid in Midden-Holland, 2011.

2 Probleemanalyse

Wat is het probleem?

De gemeente Zuidplas heeft te maken met verschillende maatschappelijke problemen.

- Inwoners van de gemeente Zuidplas bewegen te weinig. Deze landelijke en lokale tendens wordt hierbij gezien als het hoofdprobleem. Zo voldeed in 2009 ongeveer 80% van de kinderen in 2009 niet aan de beweegnorm. Onder volwassenen was dit ongeveer 50% en bij ouderen 36%.⁴ Deze cijfers zijn gemeten op basis van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, waarbij de norm is vastgesteld op een half uur ten minste matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.
- Daarnaast zien we een daling in de sportparticipatie van kinderen in verenigingsverband. Steeds minder kinderen sluiten zich aan bij een sportvereniging. In 2009 was dit ongeveer 58% van de jongeren (12-18 jaar) tegen een regionaal gemiddelde van 66%.⁵ Er is steeds meer belangstelling voor ongeorganiseerde, individuele sporten.
- Sportverenigingen kampen met problemen, zoals gebrek aan kader (58%), ledenverloop (39%), financiën (28%) en accommodatie (26%).⁶ Ook is het pedagogische klimaat bij sportverenigingen vaak te beperkt.
- Tot 2020 zal het percentage 65-plussers stijgen van 12 naar 19%. Daarnaast leidt de vergrijzing tot meer ouderen met een chronische aandoening.⁴

Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Demografische kenmerken

De sociaaleconomische status, etnische achtergrond, leeftijd en geslacht hangen nauw samen met het beweeggedrag. Ook neemt het beweeggedrag af met het vorderen van de leeftijd en bewegen chronisch zieke mensen over het algemeen te weinig.

Tijdsdruk

Circa 27% van de bevolking noemt 'geen tijd' als reden om niet of minder te bewegen. Andere veelgenoemde redenen zijn gezondheidsredenen en de overtuiging dat men al voldoende beweegt (beide ongeveer 25%).⁴

Omgevingsfactoren

Verkeersonveiligheid, sociale onveiligheid en gebrek aan speelplaatsen zijn belangrijke belemmeringen voor kinderen om niet te bewegen en te sporten.

Persoonlijk transport

Het persoonlijke transport kost tegenwoordig beduidend minder lichamelijke inspanning dan vroeger. Het gebruik van scooters, auto's en bussen is een oorzaak van de bewegingsarmoede.

---

⁴ Kernboodschappen voor lokaal gezondheidsbeleid in Midden-Holland, 2011.

⁵ Nationaal Kompas Volksgezondheid, 2012.

⁶ Beleidswijzer Sport en Bewegen, NISB, 2007

Digitalisering

De digitalisering heeft ervoor gezorgd dat steeds minder mensen bewegen. TV kijken, computeren, internetten heeft voor veel bevolkingslagen de prioriteit boven sporten en bewegen.⁷

Wat zijn de gevolgen van het probleem?

Micro - Het individu

De bovenstaande cijfers kunnen als zorgwekkend gezien worden, aangezien inactiviteit grote gevolgen heeft voor de gezondheid van mensen. Zo is de kans op overgewicht door inactiviteit aanzienlijk. Daarnaast is er een vergrote kans op andere gezondheidsproblemen als diabetes, hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en psychische aandoeningen. Ook is uit onderzoek gebleken dat mensen die het minst actief zijn het grootste risico hebben op negatieve gezondheidseffecten. Naast gezondheidsproblemen heeft inactiviteit ook andere nadelige gevolgen zoals, eenzaamheid, verveling en angst- en/of depressiestoornissen.

Meso - De gemeenschap

De problemen zijn ook merkbaar voor de gemeente Zuidplas. Inactieve burgers hebben meer kans op gezondheidsproblemen, waardoor ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid ontstaat. Dit zorgt voor structurele kosten voor de gemeente. Ook zal gemeente Zuidplas door de vergrijzing in de komende jaren uit meer ouderen bestaan. Inactieve ouderen hebben meer kans op chronische aandoeningen, wat zal leiden tot meer kosten. Naast alle financiële gevolgen voor de gemeente heeft inactiviteit ook een negatief effect op de sociale participatie van burgers en de leefbaarheid van de dorpen.

Macro - Het land

Naast alle individuele en lokale problemen heeft inactiviteit grote gevolgen voor de landelijke overheid. Zo is berekend dat ernstig overgewicht de overheid jaarlijks 505,4 miljoen euro kost. Deze kosten zullen in de komende jaren blijven stijgen, aangezien berekend is dat het percentage mensen met overgewicht en/of obesitas steeds groter wordt. Hierdoor zal het zorggebruik in de verpleging, de thuiszorg en de verzorging in de periode 2010-2020 naar schatting met meer dan 30% toenemen.⁸

Wat wordt er (al) gedaan?

De landelijke overheid zet door middel van de 'impuls brede scholen, sport en cultuur' hoog in op sportbevordering. Binnen deze impuls worden op lokaal niveau combinatiefunctionarissen ingezet om kinderen en jongeren meer in aanraking te laten komen met sporten. Hierbij wordt de verbinding gelegd tussen onderwijs en sport. Ook gemeente Zuidplas heeft ter bevordering van sport en bewegen per 1 augustus 2010 een combinatiefunctionaris in dienst. Vanuit de impuls krijgt de gemeente structurele cofinanciering voor het in dienstnemen van de combinatiefunctionaris. In samenwerking met diverse partijen uit andere sectoren is de combinatiefunctionaris ingezet als vakleerkracht bewegingsonderwijs op basisscholen en als verenigingsondersteuner bij lokale sportverenigingen. Hierbij was de gedachte dat de combinatiefunctionaris een brugfunctie kon vervullen tussen sportverenigingen en basisscholen, waardoor kinderen en jongeren gestimuleerd werden om zich aan te sluiten bij een sportvereniging.

In augustus 2012 is er met de huidige partijen geëvalueerd. Hieruit werd geconcludeerd dat het bewegingsonderwijs op diverse scholen een kwaliteitsimpuls heeft gekregen. De basisscholen waar de combinatiefunctionaris les gaf waren erg positief over de afgelopen periode. Ook zijn een aantal lokale sportverenigingen betrokken geweest binnen het bewegingsonderwijs van basisscholen, waardoor een verbinding is gelegd tussen het onderwijs en de sport. Dit heeft geleid tot een hogere sportparticipatie van kinderen. Daarentegen is er geconstateerd dat het merendeel van de basisscholen en sportverenigingen geen gebruik konden maken van de diensten van de combinatiefunctionaris. Dit had vooral te maken met de beperkte uren van de combinatiefunctionaris.

---

⁷ Bewegingsarmoede en overgewicht. Het monitoren van lichamelijke (in)activiteit, voedingsgedrag en lichaamsgewicht bij basisschoolleerlingen, 2006

⁸ Kernboodschappen voor lokaal gezondheidsbeleid in Midden-Holland, 2011.

Vanuit de landelijke overheid is er geconstateerd dat er met de inzet van combinatiefunctionarissen veel doelgroepen binnen gemeenten niet benaderd werden. In navolging van de impuls 'brede scholen sport en cultuur' is er door het VWS om die reden het programma 'Sport en bewegen in de buurt' ontwikkeld. Hierbij is de gedachte dat door de inzet van buurtsportcoaches (vernieuwde benaming van combinatiefunctie) een sport- en beweegaanbod gecreëerd wordt dat bestemd is voor verschillende doelgroepen binnen gemeenten. Op deze wijze is er een bredere doelgroep benadering, waarbij er op een structurele en effectieve manier aan sport- en bewegingsstimulering gedaan wordt.

Wat is de relatie met andere beleidsvelden?

Sportvisie

In de sportvisie is er uitgesproken dat de gemeente uitgaat van een kwalitatief aanbod, waarbij er ook een omslag wordt gemaakt naar vraaggerichte activiteiten. Sportverenigingen spelen hier een grote rol in. In de nota staat tevens de relatie met de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) waarin het belang wordt aangegeven dat het voor alle inwoners mogelijk moet zijn om te participeren. De gemeente heeft in de sportvisie de volgende keuzes gemaakt:⁹

1. De gemeente schept voorwaarden waardoor sportverenigingen als vitale sportorganisaties zich sterk profileren met een aantrekkelijk vraaggericht aanbod.
2. De gemeente wil dat sporten en bewegen mogelijk is in alle dorpen
3. De gemeente wil inwoners die vanwege functiebeperkingen moeilijker toegang hebben tot het sportaanbod, waar mogelijk en noodzakelijk ondersteunen.
4. De gemeente ondersteunt verenigingen in het op peil houden van het verenigingskader

Wmo-beleid

De gemeente wil dat alle inwoners, jong en oud, met of zonder beperking mee kunnen doen in Zuidplas. Centraal in deze visie staat dat iedereen in de gemeente actief deelneemt aan de samenleving. Sport- en bewegingsstimulering raakt diverse prestatievelden vanuit het Wmo-beleid:¹⁰

Prestatieveld 1: Het bevorderen van sociale omhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten (jeugd- en jongerenbeleid)

Prestatieveld 2: Het preventief ondersteunen van (probleem)jeugdigen

Prestatieveld 4b: Het ondersteunen van vrijwilligers

Prestatieveld 5: Het bevorderen van deelname van ouderen en mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer.

Gezondheidsbeleid

Binnen het regionale gezondheidsbeleid wordt er hoog ingezet op sport en bewegen. Zo wordt vanuit de regio Midden Holland gekozen om in te zetten op de volgende doelgroepen:¹¹

1. Kinderen en jongeren
2. Mensen met een lage sociaal economische status
3. Kwetsbare ouderen

1. Kinderen en jongeren

Binnen deze doelgroep worden verschillende thema's aangepakt, zoals preventie op gebruik van alcohol en roken. Ook wordt er ingespeeld op de aanpak van overgewicht, waarbij beweeg- en sportstimulering centraal staat. De gemeente heeft hierbij een grote rol bij het realiseren van bewegingsbevorderende leefomgevingen.

---

⁹ Sportvisie gemeente Zuidplas 2011

¹⁰ Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2008-2011

¹¹ Regionale Nota Volksgezondheidsbeleid 2013-2016

2. Mensen met een lage sociale economische status

Inwoners met een lagere sociale economische status hebben meer gezondheidsproblemen, waardoor ze een kortere levensverwachting hebben en vaker ziek zien. Dit komt mede door blootstelling aan gezondheidsrisico's als woon- en arbeidsomstandigheden en ongezonde leefgewoonten. Ook is de etnische achtergrond een variabele voor een slechtere gezondheidssituatie.

3. Kwetsbare ouderen

Ook binnen gemeente Zuidplas zijn er inactieve ouderen, die zich belemmerd voelen door een aandoening, ziekte of handicap. Zij denken vaak dat ze door deze beperkingen niet meer kunnen bewegen. De werkelijkheid is echter anders. Binnen het regionaal gezondheidsbeleid wordt er ingezet op het organiseren van beweegactiviteiten voor ouderen.

Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid speelt een grote rol bij de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties. Sportverenigingen hebben een grote maatschappelijke rol door met name verantwoordelijk te zijn voor de sociale infrastructuur en het bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners. Binnen dit beleidsveld wordt dan ook het belang aangegeven van sterke vitale vrijwilligersorganisaties, waardoor er wordt aangesloten bij de volgende taken:¹²

1. Ondersteuning van vrijwilligers(organisaties)
2. Aanbieden van deskundigheidsbevordering

Jeugd- en jongerenbeleid

In de prestatievelden 1 en 2 van het Wmo-beleid staat het jeugd- en jongerenbeleid centraal. De uitvoering van dit beleidsterrein is ondergebracht bij Stichting Jeugdwerk Zuidplas. Binnen deze stichting zijn verschillende werkvormen opgesteld die zich bezig houden met het aanbod van een verscheidenheid aan activiteiten en diensten voor de jeugd binnen de gemeente. Er zijn twee werkvelden die zich primair bezig houden met de organisatie/coördinatie van sport- en beweegactiviteiten voor het realiseren van diverse maatschappelijke doelen, te weten¹³:

1. BRAinS (Brede activiteiten in scholen)
2. Sportbuurtwerk

---

¹² Nota Vrijwilligersbeleid gemeente Zuidplas 2011-2014

¹³ Beleidsplan 2012, Stichting Jeugdwerk Zuidplas

3 Gewenste situatie

Aan de hand van de aard, de omvang en de oorzaken van de (gezondheids)problemen is een programma ontwikkeld. Hieronder zijn de doelen opgesteld die tot verandering moeten leiden in gedrags- en omgevingsfactoren tot een afname van het (gezondheids)probleem. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen algemene programmadoelen en specifieke doelen.

Algemene programmadoelen

- Inwoners van de gemeente Zuidplas stimuleren tot meer bewegen en/of sporten.
- Meer bekendheid geven van de noodzakelijke hoeveelheid lichaamsbeweging voor het bevorderen van de gezondheid.
- Meer bekendheid geven aan de relatie tussen lichaamsbeweging en een gezond gewicht.
- Het lichaamsgewicht van mensen met overgewicht structureel te verlagen door middel van meer bewegen.
- Sportverenigingen ondersteunen in het blijven van vitale en gezonde organisaties.

Specifieke doelen

- Het percentage kinderen en jongeren dat voldoet aan de beweegnorm is in 2016 toegenomen t.o.v. de metingen van de GGD Midden-Holland in 2011.
- Het percentage volwassenen (19 en 64 jaar) dat voldoet aan de beweegnorm is in 2016 toegenomen t.o.v. de metingen van de GGD Midden-Holland in 2011.
- Het percentage senioren (65 jaar en ouder) dat voldoet aan de beweegnorm is in 2016 toegenomen t.o.v. de metingen van de GGD Midden-Holland in 2011.
- Het percentage mensen met overgewicht (doelgroepen 12-18, 19-64 en 65+) is in 2016 gedaald t.o.v. de metingen van de GGD Midden-Holland in 2011.
- Het percentage kinderen en jongeren (12-18 jaar) dat lid is van een sportvereniging is in 2016 toegenomen t.o.v. de metingen van de GGD Midden-Holland in 2011.

4 Beleidsvoorstel

Wat is het voorstel?

In de nota sportvisie is de volgende visie opgesteld:

De gemeente Zuidplas moet bestaan uit levendige, vitale dorpen. Vitale dorpen hebben een kwalitatief goed en een toegankelijk aanbod van sportverenigingen, sportaccommodaties en sportstimuleringsactiviteiten, aansluitend bij de wensen en behoeften van de inwoners. Daarmee levert sport een positieve bijdrage aan een gezonde leefstijl, de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen binnen de gemeente Zuidplas. De gemeente geeft prioriteit aan breedtesport.¹⁴

Om uitvoering te geven aan de sportvisie en om de hierboven geformuleerde doelen te bereiken is het voorstel om een programma 'sport- en bewegingsstimulering' te ontwikkelen. Dit programma moet structureel onderdeel worden van het sportbeleid in de gemeente, wat uiteindelijk een structurele verankering in de gemeenschap tot effect zal hebben. Sport- en bewegingsstimulering wordt gezien als het aanzetten tot sporten en/of bewegen met als doel het bereiken van verschillende gezondheidsdoelen. Hierbij wordt een brede duiding van het begrip sport gekozen, zodat ook activiteiten die in de kern stimuleren tot meer bewegen worden omarmd. Om het totale programma in naam te duiden is gekozen voor de term 'Sport en Bewegen Zuidplas'. Deze keuze ligt in het centrale doel wat binnen het programma ten grondslag ligt. Ook is het voor lokale partners en gebruikers een makkelijk hanteerbare term.

Wat is de missie?

Gemeente Zuidplas staat voor de opdracht om vanuit een onafhankelijke en overkoepelende positie, gebruikmakend van contacten tussen de eerstelijnszorg en de georganiseerde en ongeorganiseerde sport, sport en bewegen in de gemeente in alle richtingen te bevorderen.

Wat is de visie?

Sport en Bewegen Zuidplas gaat betere verbindingen en samenwerking tot stand brengen tussen sport-, beweeg-, zorg-, onderwijs-, welzijnaanbieders en lokale overheid en gaat praktische oplossingen en gecombineerde sport- en beweeginterventies bieden voor verschillende doelgroepen. Gebieds- en taakspecifieke afstemming is bestemd voor c.q. gericht op:

1. Alle binnen de samenwerking betrokken partijen, zodat zij gezamenlijk een omgeving kunnen creëren waardoor starten met beweging en blijven bewegen gemakkelijker wordt voor alle doelgroepen.
2. Diverse specifieke doelgroepen, zoals jeugd, volwassenen, senioren, mensen met een beperking.

Wat zijn de pijlers?

De kerntaak van het programma is sport- en bewegingsstimulering. Om aan te sluiten bij de specifieke wensen en behoeften van verschillende doelgroepen worden verschillende projecten ontwikkeld. Al deze projecten beogen kwaliteit en effectiviteit, zodat er voldaan wordt aan gezondheidsdoelen. Daarnaast worden er met de projecten andere doeleinden bereikt, zoals maatschappelijke participatie en leefbaarheid in de buurt.

---

¹⁴ Sportvisie gemeente Zuidplas, 2011

Als uitgangspunt wordt binnen alle projecten de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) aangehouden. Deze norm, vastgesteld door het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, gaat uit van de gewenste hoeveelheid lichaamsbeweging vanuit een gezondheidskundig oogpunt en is vastgesteld op tenminste 5 dagen per week 30 minuten matig intensieve lichaamsbeweging.¹⁵

Het totale programma van Sport en Bewegen Zuidplas berust op twee belangrijke pijlers:

1. *Van aanbodgericht naar vraaggericht*
Binnen alle projecten wordt een aanbodgerichte benadering gehanteerd, waardoor inwoners optimaal gestimuleerd worden. Hierbij is de gedachte dat een veelzijdig aanbod inwoners meer keuzemogelijkheden biedt, waardoor ze uitgenodigd en verleid worden tot meer sporten en bewegen. De verwachting is dat door de diversiteit van het aanbod meer vraag van inwoners zal komen. Afhankelijk van de mogelijkheden als financiën, locatie en accommodatie wordt bekeken of aan de vraag voldaan kan worden.
2. *Een multidisciplinaire samenwerking*
Binnen de projecten wordt een intensieve samenwerking met lokale partijen gestimuleerd, zodat optimaal gebruik wordt gemaakt van de expertise en professionaliteit van deze partners. In samenwerking met lokale sportaanbieders wordt een sport- en beweegaanbod ontwikkeld, wat rekening houdt met de specifieke wensen en behoeften van de doelgroep. Binnen de samenwerking wordt een gezamenlijke visie aangehouden, zodat er optimaal en effectief voldaan wordt aan de programmadoelen. De gemeente heeft hierbij een regierol.

Wat zijn de criteria?

Om het programma vorm en inhoud te geven zal het moeten voldoen aan een aantal criteria. Op basis van de gesignaleerde problemen, de doelstellingen en de bovenstaande pijlers kunnen de volgende criteria opgesteld worden:

- Voldoende draagvlak binnen verschillende beleidsterreinen, zoals sportbeleid, gezondheidsbeleid, vrijwilligersbeleid en Wmo-beleid.
- Voldoende draagvlak van lokale organisaties, zoals Stichting Jeugdwerk Zuidplas, eerstelijnszorginstellingen, sportaanbieders, ouderenbonden, ouderenadviseurs en mantelondersteuners.
- Intensieve samenwerking met sportaanbieders voor de realisatie van een veelzijdig sport- en beweegaanbod.
- Uitbreiding van een combinatiefunctionaris (met 1 FTE).
- Beschikbaar budget in de begroting 2013.
- Afname van sport- en beweegaanbod door gebruikers.
- Goede PR en communicatie naar gebruikers van het programma, zodoende dat de adoptie, het gebruik en de continuering van het programma bevordert.

---

¹⁵ Nationaal Kompas Volksgezondheid, 2012.

5 Beleidsuitvoering

Wat is het programma?

Binnen het programma sport- en bewegingsstimulering worden verschillende projecten ontwikkeld voor diverse doelgroepen binnen de gemeente. Deze projecten hebben allen ten doel de doelgroep aan het sporten/bewegen te krijgen (en te houden) voor het bereiken van verschillende (gezondheids)doelen. Binnen deze projecten wordt in samenwerking met verschillende lokale partners een sport- en beweegaanbod ontwikkeld wat aansluit bij de behoeften en wensen van de doelgroep. Hierbij is het van belang dat deze behoeften inzichtelijk worden gemaakt door contact te hebben met de doelgroep en hen te betrekken bij de ontwikkeling van de projecten. Door deze verbindingen en samenwerking wordt gezamenlijk een stimulerende omgeving gecreëerd waardoor bewegen veel makkelijker wordt voor de doelgroep.

Wat zijn de doelgroepen en de projecten?

Binnen het programma wordt er een onderverdeling gemaakt tussen verschillende doelgroepen. Aan de hand van deze doelgroepen worden er verschillende projecten ontwikkeld, waarbij sport en bewegen zo effectief mogelijk wordt gestimuleerd. De doelgroepen en de bijbehorende projecten zijn hieronder weergegeven:

<i>Doelgroep</i>	<i>Project</i>
Kinderen en jongeren	Schoolsport en Wijk sport
55+ inwoners	55+ in beweging
Mensen met een beperking	Sport en bewegen voor mensen met een beperking
Algemeen	Sportevenementen
Sportverenigingen	Verenigingsondersteuning

Wie zijn de lokale partners?

Binnen de verschillende projecten wordt er samenwerking gezocht en gecreëerd met verschillende lokale partijen. Binnen deze samenwerking wordt een gezamenlijk sport- en beweegaanbod ontwikkeld. De gemeente houdt hierbij een onafhankelijke en overkoepelende positie. Hieronder staat een algemeen overzicht van de partners die binnen het programma betrokken worden:

- Lokale sportaanbieders
- Eerstelijnszorginstellingen (huisartsen, fysiotherapeuten)
- Ouderenbonden
- Ouderenadviseurs
- Mantelondersteuners
- Stichting Jeugdwerk Zuidplas
- Onderwijs
- Zorginstellingen
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

In de bijlage zijn alle projecten verder uitgewerkt. Tevens zijn hier per project de actiepunten/criteria beschreven.

6 Financiën

Per 2013 is in de gemeentebegroting een totaal bedrag van € 55.000,- opgenomen voor het programma van Sport en Bewegen Zuidplas. Dit bedrag is afkomstig uit diverse beleidsvelden en is als volgt opgebouwd:

Beleidsveld	Budget
Sportbeleid	€ 40.000,-
Gezondheidsbeleid	€ 10.000,-
Vrijwilligersbeleid	€ 5.000,-
<i>Totaal</i>	<i>€ 55.000,-</i>

Het programma is verder begroot en hiermee zijn de begrote kosten volledig gedekt. Hieronder is de kostenberaming van het programma verder weergegeven:

Onderdeel	Kosten
Sport- en bewegingsstimulering	€ 50.000,-
Schoolsport	€ 10.000,-
Wijksport	€ 4.000,-
55+ in beweging	€ 15.000,-
Sport en bewegen voor mensen met een beperking	€ 4.000,-
Evenementen	€ 12.000,-
Verenigingsondersteuning	€ 5.000,-
Communicatie	€ 5.000,-
<i>Totaal</i>	<i>€ 55.000,-</i>

7 Communicatie en PR

Aangezien het programma nog niet bekend is bij het publiek is goede communicatie van essentieel belang. In overleg met de afdeling communicatie wordt besproken hoe dit verder opgezet wordt.

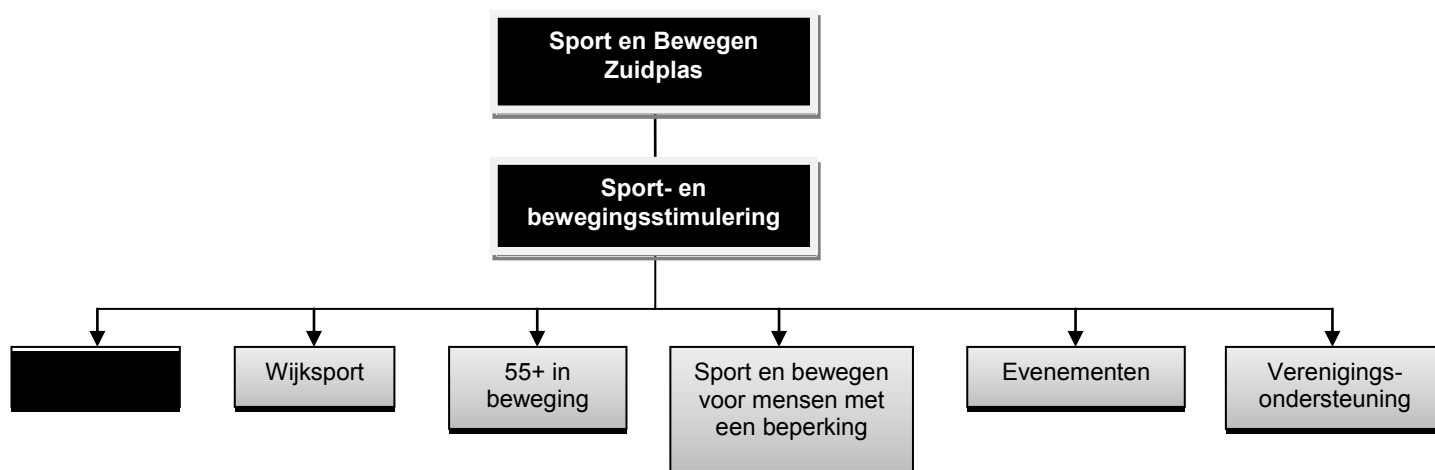
Daarnaast zal in samenwerking met de afdeling communicatie een webpagina ontwikkeld worden waarop alle informatie te vinden is over het programma. Deze digitale dienstverlening is nodig om alle burgers en (samenwerkende) partijen zo goed mogelijk van informatie te kunnen voorzien. De inhoud en vorm van deze webpagina zal ook verder met de afdeling communicatie besproken worden.

Aangezien er in bepaalde projecten vernieuwingen en/of veranderingen optreden is het tevens van belang dat de pagina regelmatig aangepast wordt. Met de afdeling communicatie worden hier verdere afspraken over gemaakt. Daarnaast wordt het belang gezien van de communicatie van de vernieuwingen binnen projecten, door bijvoorbeeld een korte publicatie op de gemeentesite en de gemeentepagina (Hart van Holland).

Tevens wordt het belang gezien van de communicatiemiddelen van samenwerkende partners als Stichting Jeugdwerk Zuidplas, ouderbonden en eerstelijnszorginstellingen.

Bijlage   Uitwerking beleidsuitvoering

Schematisch overzicht

Schoolsport

Beweegaanbod op school is de basis van sportief en gezond bewegen voor ieder kind. Het beleid is erop gericht om beweegaanbod voor en tijdens schooltijd te stimuleren. Binnen dit project wordt het onderwijs en de sport naar elkaar toe gebracht. Er is een intensieve samenwerking met lokale sportaanbieders om dit tot stand te laten komen. Zij zullen hoofdzakelijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het beweegaanbod. Tevens zal dit ondersteund worden door de inzet van combinatiefunctionarissen. Doel van dit project is het verhogen van de sportparticipatie van kinderen en jongeren.

Uitleg project

In samenwerking met Stichting Jeugdwerk Zuidplas worden er voor basisscholen sportclinics aangeboden. Deze clinics worden verzorgd door trainers van lokale sportaanbieders. Indien een sportaanbieder deze capaciteiten niet heeft kan dit aanbod door de combinatiefunctionaris overgenomen worden. Het sportaanbod wordt in twee periodes (voor en na de kerstvakantie) door middel van een brochure aangeboden. Scholen hebben de mogelijkheid om per periode een bepaald aanbod digitaal aan te vragen. Het sportaanbod wat binnen dit project door sportaanbieders wordt verzorgd zal afgestemd worden op het aanbod binnen het BRAinS-project. Hierdoor wordt er vanuit het basismodel 'Kennismaken – Verdiepen – Doorstromen' gewerkt, waarbij er binnen dit project vooral wordt aangesloten bij de module 'Kennismaken'.

Naast het basisonderwijs heeft ook het voortgezet onderwijs de mogelijkheid om binnen dit project te participeren. Dit is echter afhankelijk van de vraag en de behoefte van de scholen en sportaanbieders.

Actiepunten

- Intensieve samenwerking met Stichting Jeugdwerk Zuidplas, zodanig dat de schoolsportactiviteiten en wijksportactiviteiten op elkaar aansluiten.
- Intensieve samenwerking met het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs, zodanig dat structureel sportclinics binnen gymlessen verzorgd worden.
- Intensieve samenwerking met lokale sportaanbieders, zodanig dat een veelzijdig aanbod wordt gecreëerd/gehandhaafd.
- Samenwerking met sportaanbieders uit buurgemeentes creëren (sporten die niet in onze gemeente worden aangeboden), zodanig dat het aanbod vernieuwend en veelzijdig blijft.
- Streven naar kwaliteit van het sportaanbod door tussentijdse evaluatie

- Inzetten van combinatiefunctionarissen voor het aanbieden/ondersteunen van sportclinics onder schooltijd
- Goede promotie van sport- en beweegaanbod via diverse communicatiebronnen, zoals de website van Stichting Jeugdwerk Zuidplas en een brochure voor scholen.

Wijksport

Wijksport staat in het teken van naschools sporten/bewegen, aangeboden voor kinderen en jongeren. Door middel van laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten wordt er bijgedragen aan de gezondheid, sociale cohesie, veiligheid en de leefbaarheid in de wijk. Net als in het schoolsportproject (zie schoolsport) is een grote rol voor sportaanbieders toebedeeld. Zij zijn immers het hart van de sport.

Uitleg project

In samenwerking met stichting Jeugdwerk Zuidplas worden er voor basisschoolkinderen en VO-scholieren naschoolse sportactiviteiten aangeboden. Deze activiteiten worden door en bij lokale sportaanbieders verzorgd. Kinderen en jongeren die zich na schooltijd willen verdiepen in bepaalde sporten hebben de mogelijkheid om zich via de BRAinS brochure in te schrijven. Deze sportactiviteiten worden gekoppeld en afgestemd op de activiteiten die binnen het schoolsportproject worden aangeboden. Dit houdt in dat er een intensieve samenwerking met Stichting Jeugdwerk Zuidplas is.

Actiepunten

- Intensieve samenwerking met Stichting Jeugdwerk Zuidplas, zodanig dat de wijksportactiviteiten en de schoolsportactiviteiten op elkaar aansluiten.
- Intensieve samenwerking met het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs, zodanig dat er structureel wijksportactiviteiten georganiseerd/verzorgd worden.
- Intensieve samenwerking met lokale sportaanbieders, zodanig dat een veelzijdig aanbod wordt gecreëerd/gehandhaafd.
- Samenwerking met sportverenigingen uit buurtgemeentes (sporten die niet in onze eigen gemeente worden aangeboden), zodanig dat het aanbod vernieuwend en veelzijdig blijft
- Streven naar kwaliteit van het beweegaanbod door tussentijdse evaluatie
- Inzetten van combinatiefunctionarissen voor het aanbieden/ondersteunen van wijksportactiviteiten

55+ in beweging

Ouderen zullen actief gestimuleerd moeten worden om (meer) te gaan sporten en/of bewegen. Het doel hierbij is de doelgroep van 55+ inwoners, met name de inactieve en semi-inactieve senioren, meer in beweging te laten komen. Naast bewegingsstimulering is binnen dit project een belangrijke rol weggelegd voor (preventieve) gezondheidsvoorlichting. Ook dient er in de komende jaren meer aandacht te zijn voor senioren sport. Dit aangezien het huidige sportklimaat een beperkt sportaanbod heeft voor ouderen. Sportverenigingen zullen meer geschikte activiteiten voor ouderen kunnen aanbieden. Er dient daarnaast ook aandacht te zijn voor de ontwikkeling van nieuwe en/of aangepaste sport- en spelvormen. De gemeente kan verenigingen daartoe stimuleren en hen ondersteunen bij het werven van ouderen. Voordeel is dat ouderen op reguliere werktijden kunnen sporten. Daarnaast is een bijkomend voordeel dat ouderen uitgedaagd worden om zich als vrijwilliger in te zetten voor de club.

Uitleg project

In samenwerking met lokale sportaanbieders wordt een structureel sport- en beweegaanbod ontwikkeld, waarbij nieuwe en bestaande activiteiten geïntegreerd worden. Dit totale sport- en beweegaanbod wordt in een database/brochure geplaatst, zodat het voor de betreffende doelgroep een overzichtelijk geheel is. Het sport- en beweegaanbod wordt gepromoot door middel van een themabijeenkomst, zoals een beweegmarkt en/of gezondheidsmarkt, waarin onder andere voorlichting wordt gegeven door praktijkprofessionals, rolmodellen en sportaanbieders. Daarnaast heeft de doelgroep de mogelijkheid tot het doen van een fitheidstest. Aan de hand van deze test kan een persoonlijk en gericht beweegprogramma opgesteld worden. De sport- en beweegactiviteiten worden zo aangeboden dat ze voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht de fysieke en mentale gesteldheid van de deelnemers. Daarnaast staat binnen het sport- en beweegaanbod het sociale aspect centraal.

Actiepunten

- Intensieve samenwerking met lokale sportverenigingen/sportaanbieders, zodanig dat er een structureel sport- en beweegaanbod gecreëerd wordt.
- Intensieve samenwerking met lokale partijen, als ouderenbonden, (eerstelijns)gezondheidszorg en ouderenadviseurs, zodanig dat er vanuit een gemeenschappelijke visie wordt gehandeld.
- Inzetten van combinatiefunctionarissen voor het aanbieden/ondersteunen van sport- en beweegactiviteiten
- Streven naar kwaliteit van het beweegaanbod door tussentijdse evaluatie
- Goede promotie van sport- en beweegaanbod via diverse communicatiebronnen

Sport en bewegen voor mensen met een beperking

Voor mensen met een beperking is sport en bewegen belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. In samenwerking met (diverse) zorginstellingen wordt een sport- en beweegaanbod ontwikkeld voor mensen met een beperking. Dit laagdrempelige en aangepaste aanbod wordt verzorgd door lokale sportverenigingen. Het project zal aansluiten bij het landelijke programma 'Zo kan het ook!' van Gehandicaptensport Nederland.

Uitleg project

In samenwerking met diverse zorginstellingen wordt een sport- en beweegaanbod aangeboden, wat verzorgd wordt door lokale sportaanbieders. Dit zijn met name sportaanbieders met een G-tak binnen de vereniging. Dit met als doel de betreffende doelgroep door te kunnen laten stromen. De sportactiviteiten worden op de locatie (dicht) bij de doelgroep aangeboden. Een voorbeeld is een zes wekelijkse cursus fit veilig en valbreken aangeboden door judoclub Geisha voor activiteitencentrum IJsselhage (Gemiva-SVG Groep). Ook andere zorginstellingen worden voor dit aanbod benaderd.

Actiepunten

- Intensieve samenwerking met zorgcentra, zodanig dat er structureel een sport- en beweegaanbod afgenomen wordt.
- Intensieve samenwerking met lokale sportverenigingen/sportaanbieders, zodanig dat er een structureel sport en beweegaanbod gecreëerd wordt.
- Inzetten van combinatiefunctionarissen voor het aanbieden/ondersteunen van sport- en beweegactiviteiten
- Streven naar kwaliteit van het beweegaanbod door tussentijdse evaluatie

Sportevenementen

Per jaar worden verschillende sportevenementen georganiseerd. Doel hierbij is op een sportieve en plezierige manier het belang van sport en bewegen onder de aandacht te brengen. Hierdoor worden deelnemers (in)direct gestimuleerd tot sporten en bewegen. Ook andere thema's worden aan een bepaald sportevenement gekoppeld, sociale cohesie, gezonde voeding en sociale participatie.

Uitleg project

Jaarlijks wordt in Nieuwerkerk aan den IJssel de schoolsportweek gehouden. Tijdens deze week krijgen kinderen van de groepen 4 t/m 8 van alle basisscholen uit Nieuwerkerk aan den IJssel een spectaculaire sportdag voorgeschoteld. De organisatie is (in samenwerking met vertegenwoordigers van enkele basisscholen) in handen van de gemeente. In samenspraak met het basisonderwijs en sportaanbieders uit de andere dorpen is het mogelijk om een soortgelijk evenement te organiseren.

Daarnaast wordt in samenwerking met diverse lokale partijen, als zorginstellingen, VO-scholen en sportaanbieders, een sportdag voor mensen met een beperking georganiseerd. Op deze dag kunnen deelnemers aan een aantal sportieve activiteiten deelnemen.

Naast sportevenementen voor specifieke doelgroepen worden ook sportevenementen georganiseerd die toegankelijk zijn voor alle inwoners uit de gemeente. Een goed voorbeeld is de Saturdaynight Skate.

Sportevenementen georganiseerd door lokale sportaanbieders worden ondersteund. Ook kan in samenspraak met de organiserende sportaanbieder medewerking verleend worden aan het betreffende evenement.

Actiepunten

- Intensieve samenwerking met lokale sportverenigingen/sportaanbieders, zodanig dat sportverenigingen/sportaanbieders zich kunnen profileren.
- (Intensieve) samenwerking met lokale partijen, als onderwijs en het bedrijfsleven, zodanig dat er lokale maatschappelijke betrokkenheid tot stand komt.
- Goede promotie van sportevenementen via diverse communicatiebronnen, zodanig dat er een groot bereik is.

Verenigingsondersteuning

De gemeente wil sportverenigingen ondersteunen en versterken. Dit aangezien sportverenigingen vele sporters aan zich weten te binden. Daarnaast worden sportverenigingen ingezet voor het versterken van de sociale infrastructuur en de gezondheid van de bevolking. Een sportvereniging die zich verbreed van een interne naar een externe oriëntatie kan beter de kaderproblemen oplossen. Verenigingen die beschikken over financiële en bestuurlijke draagkracht en op een efficiënte wijze sport aanbieden worden gezien als vitale en gezonde sportverenigingen. Deze verenigingen leveren een waardevolle bijdrage aan de samenleving in Zuidplas.

In de impulsregeling 'brede school, sport en cultuur' definieert de overheid sterke sportverenigingen in het licht van hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk. Gemeente Zuidplas sluit zich aan bij deze definitie aan.

Uitleg project

Er wordt twee keer per jaar een cursus/themabijeenkomst georganiseerd. Op deze bijeenkomsten worden onderwerpen aangesneden waar verenigingen dagelijks mee te maken hebben, zoals positief coachen, sociale hygiëne en blessurepreventie. Te denken valt aan het concept 'Sportcafe' wat door verschillende gemeentes wordt georganiseerd. Binnen dit concept wordt er telkens bij een andere sportvereniging een bijeenkomst gehouden, waarbij bestuursleden, vrijwilligers en/of kader worden uitgenodigd. Op deze bijeenkomst wordt door een externe professional een lezing/presentatie gegeven.

Naast verenigingsondersteuning bestaat er voor scholen de mogelijkheid om hen te ondersteunen op het gebied van bewegingsonderwijs. Dit is echter afhankelijk van de vraag en de behoefte van scholen.

Actiepunten

- Sportverenigingen ondersteunen/stimuleren met de ontwikkeling van sterke, vitale maatschappelijk betrokken verenigingen.
- Aanbieden van deskundigheidsbevordering voor sportverenigingen, zodanig dat sportverenigingen zich blijven ontwikkelen.
- Samenwerking vinden met Sportpunt Gouda op het gebied van deskundigheidsbevordering, zodanig dat er regionale samenwerking tot stand komt.